

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

06 MAI 2009

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
200900199-/JFR

Vår ref.
200901520- /HEW

Dato
05.05.2009

Høring – forslag til regelverk for å følge opp forslag i St.meld. nr. 18 (2007-2008) Arbeidsinnvandring og forslag til forskrifter til ny utlendingslovs kapittel 3 om arbeid og studier mv.

Vi viser til Arbeids- og inkluderingsdepartementets høringsbrev av 30. januar 2009 med vedlegg.

Forslaget til regelverk er forelagt for Politidirektoratet, som igjen har forelagt det for utvalgte politidistrikter. På enkelte punkter nedenfor er Oslo politidistrikts vurderinger/bemerkninger særlig fremhevet. Uttalelsene fra Politidirektoratet og Oslo politidistrikt følger vedlagt.

Justisdepartementet har følgende merknader til forslaget:

2008-lovens § 23 Oppholdstillatelse for arbeidstakere som skal arbeide for en arbeidsgiver i riket

§ 6-1 Faglærte mv.

Forslaget § 6-1 angir at tillatelse etter første ledd skal knyttes til "en bestemt type arbeid". En slik tillatelse bør, ut fra kontrollhensyn, heller knyttes opp mot kvalifikasjonskravet. De titler som brukes, er ikke nødvendigvis ensbetydende. Det kan derfor være vanskelig å avgjøre om personer har samme type arbeid ut fra tittelen som benyttes.

Etter § 6-1 andre ledd kan det kreves skjerpede kompetansekrav for tillatelse når "særlige hensyn tilsier det". Tillatelsen knyttes til et bestemt arbeid for en bestemt arbeidsgiver hvor det vil være ønskelig å følge tettere opp kravene til lønns- og

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 42

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org. nr.: 972 417 831

Plan- og
administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 95 34

Saksbehandler
Helle Eriksdatter Wilberg
22 24 52 33

arbeidsvilkår, jf. femte ledd. Justisdepartementet støtter forslaget, idet man antar at bestemmelsen vil fange opp de fleste av de forhold hvor det foreligger risiko for misbruk.

§ 6-7 Gruppetillatelse til arbeidsgivere

Etter ordningen med gruppetillatelse til arbeidsgiver, jf. § 6-7, er det et vilkår at arbeidsgiver forplikter seg til å ta inn arbeidstakere som hver for seg fyller vilkårene for tillatelse til faglært, jf. § 6-1. Tillatelse kan imidlertid gis selv om enkelte av arbeidstakerne ikke har de nødvendige kvalifikasjonene, dersom det godtgjøres at vedkommendes deltakelse er en nødvendig forutsetning for gruppens funksjonsdyktighet. Justisdepartementet stiller spørsmål om hvordan dette skal praktiseres overfor den enkelte arbeidstaker dersom en eller flere i gruppen slutter eller mister tillatelsen.

I § 6-7 femte ledd foreslås at arbeidstakere gis en individuell oppholdstillatelse innen kvoten for faglærte, jf. § 6-1, selv om den aktuelle arbeidstakeren ikke selv har slik kompetanse. Justisdepartementet mener at denne bestemmelsen kan medføre usikkerhet i forbindelse med spørsmål om fornyelse av tillatelsen for den enkelte, da tillatelse etter § 6-7 gis med en tidsbegrenset varighet, i motsetning til tillatelse etter § 6-1.

§ 6-8 Arbeidsgiveransvar ved tidlig arbeidsstart

I § 6-8 foreslås at arbeidsgivere som fyller vilkårene i regelverket for offentlige anskaffelser, skal ha adgang til å la arbeidstakere starte i arbeidet før tillatelse foreligger. Ansvar for at arbeidstakerne fyller vilkårene for tillatelsen legges til arbeidsgiveren, jf. tredje ledd.

Justisdepartementet vil fremheve at utgangspunktet er at tillatelse fra utlendingsmyndighetene skal være gitt *før* arbeidet tiltres. I tilknytning til forslaget § 6-8 bemerker Oslo politidistrikt at "*Forvaltning av bestemmelsene i utlendingslov og forskrift bør ligge til myndighetene og ikke til den enkelte arbeidsgiver*". Ved kontroller vil det by på utfordringer for politiet å vurdere om en bedrift faller inn under de angitte kriteriene. En foreløpig bekreftelse på at arbeidsgiveren fyller vilkårene bør ikke alene medføre at arbeidstakeren kan reise inn i landet eller være tilstrekkelig for å utstede visum. Forut for innreise bør det her, som ellers, foretas en vurdering av flere forhold, eksempelvis utlendingens identitet, om utlendingen tidligere er utvist fra riket – varig eller tidsbegrenset – eller om vedkommende har utestående krav som følge av tidligere uttransportering. Dette er forhold som arbeidsgiver ikke kan kontrollere. Oslo politidistrikt har også vist til at det med jevne mellomrom framlegges falsk dokumentasjon på fagutdanning, og dette bør undersøkes før det innvilges visum. Politidirektoratet er i likhet med Oslo politidistrikt, av den oppfatning at det forhold at arbeidsgiveren fyller vilkårene i regelverket om offentlige anskaffelser, ikke bør være avgjørende for om en person kan reise inn i landet. Justisdepartementet støtter denne oppfatningen.

Oslo politidistrikt har også stilt spørsmål ved forslaget om at arbeidstakeren må møte opp personlig hos politiet for å bekrefte søknaden. I etterkant av vedtaket vil det være påkrevd at arbeidstakeren møter hos politiet og fremlegger passet sitt. Dersom arbeidstakeren må møte hos politiet ved to anledninger, kan dette innebære unødvendig ressursbruk hos politiet. Justisdepartementet foreslår at det vurderes om det vil være tilstrekkelig å kreve ett oppmøte hos politiet for hver søknad.

Det kan være ulemper forbundet med at arbeidsgiveren leverer fullstendig søknad om oppholdstillatelse for den enkelte arbeidstakeren. Dersom det fremlegges falsk dokumentasjon, kan dette bli vanskelig å forfølge strafferettslig i ettertid ettersom arbeidstakeren ikke har fremlagt dokumentasjonen selv.

Det påpekes også at forslaget om at det skal utstedes en bekreftelse til hver enkelt om at han/hun har lov til å jobbe frem til vedtak fattes, vil kreve ressurser hos politiet. Som et alternativ bør det derfor vurderes om det kan utstedes en bekreftelse i form av en automatisk melding utsendt fra Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker (DUF).

§ 6-11 Tilbakekall ved opphør av arbeidsforhold. Arbeidsledighet – arbeidssøkerperiode
I § 6-11 foreslås at tillatelser gitt til faglærte, ikke umiddelbart tilbakekalles dersom arbeidsforholdet opphører. Arbeidstakerne kan søke ny jobb innen samme yrkesgren innen en periode på seks måneder etter arbeidsforholdets opphør dersom den opprinnelige tillatelsen ikke utløper. Vilkåret er at arbeidstakeren varslor politiet innen 7 dager etter arbeidets opphør og innen 7 dager etter at nytt arbeidsforhold er påbegynt, jf. § 6-11 andre ledd. Politiet har per i dag ikke rutiner for å følge opp denne type meldinger. Det vil være en utfordring for politiet å følge opp saker om mulig fremtidig tilbakekall av oppholdstillatelse. Oslo politidistrikt stiller spørsmål om en søker kommer til å melde fra til politiet om forhold som på sikt kan medføre at han mister sine rettigheter i Norge. Det bør derfor vurderes om det vil kunne være større sannsynlighet for at bestemmelsen følges dersom ansvaret legges til arbeidsgiver.

2008-lovens § 24 Oppholdstillatelse for å yte tjenester som utsendt arbeidstaker eller selvstendig oppdragstaker

§ 6-14 Selvstendig oppdragstakere

Bestemmelsen om oppholdstillatelse til selvstendige oppdragstakere antas å bli benyttet overfor håndverkere med eget firma i hjemlandet. Justisdepartementet er enig med Arbeids- og inkluderingsdepartementet at det må stilles visse krav til inntektsnivået for å motvirke sosial dumping og unngå en omgåelse av lønnskrevet for arbeidstakere. Det er således positivt at det oppstilles et vilkår om at kontrakten skal inneholde et eget punkt om godtgjørelse, jf. § 6-14 bokstav c. Politiets erfaring er imidlertid at størrelsen på godtgjørelsen ved kontroller er vanskelig å avdekke og etterfølge. Den reelle timebetalingen kan skjules, eksempelvis ved at arbeidsgiver krever uvanlig høy husleie og trekker den ut av lønnen, ved fiktive fakturaer mv.

Etter bestemmelsen kan det gis oppholdstillatelse i til sammen fire år til selvstendige næringsdrivende som er etablert i utlandet. Justisdepartementet stiller spørsmål ved utlendingsmyndighetenes mulighet til å innhente informasjon om det utenlandske foretaket og vil bemerke at undersøkelser etter § 6-14 vil kunne forventes å kreve ressurser av utlendingsmyndighetene.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Helle Eriksdatter Wilberg
førstekonsulent

Vedlegg: Høringsuttalelse fra Politidirektoratet
Høringsuttalelse fra Oslo politidistrikt